

7592 JM

R A P O R T Nr. 78.

Warszawa, dn. 25 maja 1921 r.

Sytuacja w
Litwie
Srodkowej.

Bezpośrednio z Wilna - z kół "Narodowych" otrzymujemy następujące informacje:

Entuzjazm który tak~~xx~~ silnie zaznaczył się do czynów i akcji gen. Zeligowskiego, w chwili wprowadzenia jego armii do Wilna - obecnie znacznie osłabł. Idea zaś połączenia się z Polską nie znajduje już tak gorących i licznych zwolenników.

Nieznaczny to jednak aby orientacja połączenia się z Litwą Kowieńską zyskiwała większe poparcie. Skłanianie się ludności miejscowej ku jednej czy drugiej orientacji należy przypisać li tylko nieświadomości politycznej społeczeństwa tamtejszego, które z powodu tak długotrwałego stanu niepewności, zniechęciło się do jakiegokolwiek czynnej akcji i pragnie spokoju po tak licznych a gwałtownych zmianach.

Sytuacja ta wytworzyła się z powodu różnorodnych przyczyn, a winna temu jest zarówno konjunktura zagraniczna zagranicy, jak i postępowanie władz Litwy Srodkowej

Zaznaczyć bowiem należy, że wszelkie źle zorganizowane władze cywilne dają się ludności mocno we znaki, jednak niczem to jest, w porównaniu z tem co czynią władze wojskowe.

Poszczególne organy tych władz dopuszczają się jaskrawych nadużyć w formie bezprawnych i nieuzasadnionych rekwizycji, jak również gwałtów, co bynajmniej nie może zjednywać sympatji miejscowej ludności.

Ujawnionych zostało szereg napadów zorganizowanych przez jednostki wojskowe, jak rozkręcenie szyn na

WARSZAWA
KANCELARIA
ADJUTANTURA
GENERAŁA

L. Dz. 7592, 9, 17, 19, 21.

INSTITUTE
ARCHIVES
New York

torze kolejowym, przez ułanów ~~XXXX~~ XIII pułku, celem wykolejenia pociągu, dla ułatwienia sobie rachunków wśród podróżnych.

Element z którego - rekrutuje się większość personelu policji, stoi również bardzo nisko pod względem wartości moralnej.

To samo można powiedzieć prawie o wszystkich urządach państwowych.

Większość urzędników nie wierząc w trwałość tworu litwy Brodkowej nie straszy się o sumienne wypełnianie swoich obowiązków, przeciwnie czyni jaskrawe nadużycia nie kryjąc się prawie z nimi.

Tego rodzaju postępowanie nie może oczywiście urobić dobrej opinii czynnikom rządzącym, a ni zjednywać im sympatji społeczeństwa.

Niezależnie od tego, są jednak poszczególne jednostki usiłujące ująć w karby tamtejsze stosunki i starające się łagodzić antagonizm pomiędzy władzą a ludnością, pragną one również zainteresować szersze sfery ludowe sprawą Polski - i w tym to celu ujawniają żywą działalność społeczno-polityczną.

Oprócz znanych już ^{stowarzyszeń} i grup politycznych sfery prawicowe zorganizowały ostatnio "Związek Obrony Woli Ludności", sfery zaś lewicowe w celach konkurencyjnych utworzyły W "Związek Obrony Kraju".

Oba Związki aczkolwiek szumnie reklamowane nie trafiają do przekonania ludności tamtejszej, z powodu jej apatji i przygnębienia. Zaznaczyć tylko należy że "Związek Obrony Kraju" jest zasobniejszy w środki materialne.

Jeżeli chodzi o rdzennych litwinów, są oni wrogo usposobieni do Polski. - Żydzi, rosjanie i białorusini, w większości wypadków, są również zwolennikami litwinów, całą akcję antypolską prowadzi i organizuje

duchowieństwo litewskie, które nie tylko, że jest wrogo usposobione do Polski, ale zajmuje się czynną agitacją - biorąc udział w tworzeniu bojówek litewskich.

Do uzupełnienia całokształtu tych informacjⁱ dodać należy, że o ile w roku zeszłym białorusini chętnie posyłali dzieci do szkół polskich, o tyle obecnie bojkotują oni te szkoły, uważając rządy polskie za przejęciowe.

Co do ewakuacji, to w ostatnich czasach warunkⁱki zmieniły się o wiele na lepsze, co można zawdzięczać zniesieniu niektórych ograniczeń.
